

PRVAKINJA HNK-A U ZAGREBU DUBRAVKA

Najteže se d

RAZGOVARALA: ANA PROHASKA
 FOTO: DLJI

DUBRAVKA Šeparović Mušović, Dubrovkinja sa zagrebačkom adresom, jedna je od najtraženijih hrvatskih umjetnica na europskoj glazbenoj sceni. Diplomirana je arhitektica koja je odlučila život posvetiti pjevanju i operi. Glazbu je studirala na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (diplomirala je i magistrirala u razredu Snježane Bujanović-Stanislav), a usavršavala se kod znamenitih pjevača i vokalnih pedagoga u Hrvatskoj (Ruža Pospis-Baldani) i u inozemstvu (Eva Blahová, Anna Reynolds). Od 2007. prvakinja je HNK-a u Zagrebu. Na 64. Dubrovačkim ljetnim igrama imali smo je prilike slušati u „Hommage a Milka Trnina“ uz glasovirsku pratnju Dorda Stanettija, te u autorskom koncertu Dela Jusića „Ulicama moga Grada“. Tim povodom razgovarali smo s njome.

– Koncert je bio „Hommage a Milka Trnina“ u godini u kojoj slavimo 150. godišnjicu njenog rođenja. Obilježena je s kompozitorima s kojima je ona i bila poznata, a to je Wagner. Proslavljena je još jedna obljetnica – 200 godina od Wagnerova rođenja, tako da su se te dvije obljetnice lijepo poklopile. Sljedeći program Milke Trnine, dodala sam još jednu obljetnicu kompozitora, a to je Arnold Schönberg čiji je veliki oratorij izveden prije točno 100 godina. Naravno, koncert je bio s naglaskom na našu najveću opernu umjetnicu, wagnerijanku Milku Trninu. Već sam nekoliko puta ove godine nastupala s koncertom „Hommage a Milka Trnina“, koji

je ostvaren s koncertom direktorijom iz Zagreba. Prvi nastup bio je u Zagrebu u Glazbenom zavodu, zatim na Večerima Svetog Donata. Za mene je vrlo važno nastupiti i imati recital u svom gradu, na Dubrovačkim ljetnim igrama nakon toliko godina. To je za jednog umjetnika koji se školovao u gradu te otišao iz njega jedan vrlo važan podatak u biografiji.

Zašto ovaj koncert za Vas ima posebno značenje?

– Dubrovnik je specifična sredina i kad sam za svoj nastup u Kneževu dvoru dobila Orlanda, bio je to veliki uspjeh za mene kao mladu pjevačicu. To je jedna od onih nagrada zbog koje sam odlučila baviti se glazbom. Zašto mi je važan ovaj nastup nakon 13 godina? Zato što sam u međuvremenu ostvarila karijeru kao prvakinja HNK-a i kao pjevačica u inozemstvu. Nekako se najteže dokazati

u vlastitom gradu. Kad ste umjetnik iz Dubrovnika, imate osjećaj da su važniji svi koji su sa strane i bez obzira na dostignuća negdje drugdje, imate osjećaj da to nikad neće biti dovoljno za Dubrovčane. Izuzetno mi je važno što sam na poziv glazbenog ravnatelja Igara Mladena Tarbuka dobila priliku da u svom gradu imam recital, jer to za mene znači da sam u potpunosti uspjela. Lijepo je odrastati u Dubrovniku, no mislim da neko vrijeme treba otići iz njega.

PISANA RIJEČ VAŽNIJA OD SNIMKE

Zašto to mislite?

– Zato što nas ova ljepota koju nam Dubrovnik pruža ne prati svugdje. Mi Dubrovčani, sa nekim svojim mentalitetom, negdje drugo preživljavamo. To je mentalitet koji nas obavezuje. Stoga

i sami Dubrovčani obavezuju sa svojim posebnim stavom. Rekla bi da hodanje po Stradunu ljude snažno oblikuje i daje im jedan ponos. Premda, kad s njime izadete u svijet, nitko vas ne 'šljivi' zato što ste iz Dubrovnika. Morate se iz početka dokazivati. Ipak, činjenica da sam iz Dubrovnika, dijelom mi odškrine vrata, jer se zna za Dubrovnik, grad konkretne povijesti koja je važna u europskim okvirima. Vratiti se kao umjetnik i pokazati što ste napravili je teško, jer ove ljude oblikuje dubrovački festival. Riječ je o ljudima koji su godinama, desetljećima vidjeli najveće svjetske umjetnike. Također, odrastati u Dubrovniku uz festival nije baš svejedno, jer su postavljeni visoki kriteriji, a za nas umjetnike iz Dubrovnika ti su kriteriji još i veći. No, mogu reći da sam sretna što je moj recital u Dubrovniku uspio.

KA ŠEPAROVIĆ MUŠOVIĆ

okazati u rodnom gradu

Moramo spomenuti kako mnogi ističu da sličite Milki Trinini. Zanimljivo je da njeni tonski zapisi uopće ne postoje, tako da ne znamo kako je pjevala. Kako ste se nosili s tom činjenicom prilikom pripremanja ovog recitala?

- Zanimljiva je to priča. Puno mi je ljudi reklo da joj sličim. No, mislim da je glupo i egoistično da ja pričam o sličnosti s njome. Kod Milke me najviše nadahnjuje činjenica da ne postoji nijedan njen tonski zapis. To je fascinantno. Kako onda slavimo jednu umjetnicu, a ne znamo kako je pjevala? Prenosjenje legende o njejoj veličini i kreativnosti, pisana i prenesena riječ o tome, dokaz je da je upravo ta riječ važnija od neke snimke. U današnje doba, kada svaki pjevač ima na stotine svojih snimaka na YouTubeu, to je za mene laž. Laž je ako me muž ili prijatelj snime i

stave na YouTube i onda nazovem sto ljudi da me 'lajkaju'. Puno mi je važnije da svi znaju kako je bilo na mom koncertu, jer su o njemu pričali ljudi koji su bili tamo. Važna mi je ta prenesena riječ, kad se osjećaji i iznenađenje prenesu dalje. To je kod mene najveća poveznica s Milkom.

Završili ste dva fakulteta, prvo arhitekturu, pa zatim Akademiju. Kako to da ste se odlučili posvetiti glazbi?

- Postoji nešto u životu što se zove sudbina. Arhitektura je bila vrlo važan studij u mom životu koji me naučio konkretnosti i krutom sagledavanju realnog života. Taj talent u glazbi, koji sam uvijek ispoljavala, je toliko bio jak da me je sam po sebi vodio. Taj talent je sam tražio načine na koje će iz mene izaći i sam je kreirao moj životni poziv. Uvijek sam, koliko god sam skretala s tog puta, srećala ljude koji su me vraćali na put glazbe. Moje prvo pjevanje vezano je za Katedralu, gdje mi je Margit Cetinić uvijek davala da solo pjevam. To je čula moja prva profesorica pjevanja Milka Padovan. Kad sam otišla u Zagreb pjevala sam u Crkvi Svetog Petra. Tu me je čuo Vitomir Marov i odveo mojoj profesorici na Akademiji. Kad sam završila arhitekturu počela sam raditi u jednom uredu. Bila je to 1993. godina i nije bilo posla. S 23 godine krenula sam na Akademiju.

Paralelno ste i radili?

- Tako je. Dobro sam se narađila. Bilo mi je teško jer nisam završila srednju glazbenu školu već samo nižu, tako da sam sve morala nadoknaditi. U harmoniji sam primjerice koristila matematičke principe. To je bilo fascin-

Dubrovnik je specifična sredina i kad sam za svoj nastup u Kneževu dvoru dobila Orlanda, bio je to veliki uspjeh za mene kao mladu pjevačicu. To je jedna od onih nagrada zbog koje sam odlučila baviti se glazbom

tno predsjedniku Ivu Josipoviću koji mi je predavao harmoniju. Za mene je konstrukcija nota u kompoziciji i u mom glasu vizualizacija. Arhitektura mi je pomogla jer je moj princip vizualan. Nakon pjevačkog natjecanja u Karlovym Varyma, kada je uslijedio moj debi kao Carmen u Praškoj operi, pa Orlando te neke veće role u Brnu, jednostavno, glazba je postala moj život. Ne smijemo se opirati, već se moramo pustiti, jer će život za nas naći ono što je za nas najbolje.

Ostvarili ste značajne uloge u zemlji i šire. Koja vam je uloga ostala u posebnom sjećanju?

- Zaposlena sam u HNK-a. Jako je važno da imam mirnu luku kao što je nacionalno kazalište i koliko god sam imala ponuda izvana, nisam htjela napustiti Zagreb jer je to prva kuća u Hrvatskoj. Imati jednu luku u koju se možeš mirno razvijati i raditi na ulozi je neizmjerljivo važno za pjevače. Ako srlijate u kojekakve uloge, iz projekta u projekt, to može biti pogubno. Njegujem i inozemnu karijeru jer smatram da za umjetnika nije dobro da je stalno među istim ljudima. On se mora iznova svaki put dokazivati u različitim sredinama. To nas prisiljava da radimo na sebi, investiramo u sebe i dosegnemo svoj maksimum. Najteže je pjevati u Zagrebu, baš kao što je najteže pjevati u Dubrovniku, jer za nas pjevače u Zagrebu postoje posebni kriteriji koji su puno veći nego prema onima koji dodu. Nositi jednu kuću na leđima i njen

repertoar je puno teže nego gostovati po svijetu. Također, ostvariti kvaliteta odnos s garderobijerkom, dirigentom, režiserom i raditi na međusobnim odnosima je nešto puno teže nego ići iz jednog grada u drugi. Nemam najdražu ulogu, sve su mi jednako drage, ali više mi se ne pjeva Carmen, Amneris, tražim nove uloge jer mi ih je dosadilo ponavljati.

Zalažete se da da klasična glazba ima svoj vizualni identitet?

- Smatram da klasična glazba mora napraviti iskorak jer je većini slušatelja ona dosadna. To je možda u suprotnosti sa mišljenjem mnogih glazbenih kritičara i kolega, no glazba i tekst moraju preneti i neki vizualni identitet, pa bio to i neki obični koncert. Vizualno mora slijediti pjevanu riječ, jer time pokazuje da smo radili na tom djelu, produbili mišljenje o tome što pjevamo.

Što je važno za umjetnika?

- Važno je družiti se s dobrim ljudima, koji će nas podržavati, imati dobre savjetnike. Ono što nam također ostaje je intuicija. Intuicija je ono što mi kaže trebamo li prihvatiti neku ulogu ili ne. Umjetnik treba biti okružen pozitivnim ljudima jer mu oni daju motiv za dalje. Koliko god sam na sceni sama, iza mene je uvijek tim ljudi - garderobijerka, frizerka, šminkerica, korepetitori, direktor opere, kolege, jer svi su oni dio mene. Kao i oni ljudi koji su privatno oko mene.